

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Warszawa, 11 marca 2026 r.
znak sprawy: DŻW.zch.058.3.2026

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu RP

Dotyczy: Interpelacji nr 15423 w sprawie działań Powiatowego Inspektoratu Weterynarii w Wadowicach oraz procedur nadzoru epizootycznego zagrażających dobrostanowi zwierząt i interesom rolników.

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr 15423 Pana Mariusza Krystiana, Posła na Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, z dnia 20 lutego 2026 r., w sprawie działań Powiatowego Inspektoratu Weterynarii w Wadowicach oraz procedur nadzoru epizootycznego zagrażających dobrostanowi zwierząt i interesom rolników uprzejmie informuję, co następuje.

Choć zawarte w interpelacji informacje nie są precyzyjne, co utrudniło identyfikację opisywanego przypadku, zgodnie z wyjaśnieniami przekazanymi przez Głównego Lekarza Weterynarii z dużym prawdopodobieństwem wskazują one na podmiot, który do gospodarstwa sprowadził bydło nieoznakowane, o nieznanym statusach miejsc pochodzenia w odniesieniu do zakażenia: wywołanego przez *Brucella abortus*, *B. melitensis* i *B. suis*, kompleksem *Mycobacterium tuberculosis* (gruźlica bydła) oraz enzootyczną białaczką bydła (EBL).

W związku z powyższym organy Inspekcji Weterynaryjnej podjęły w tym przypadku decyzję nakazującą w pierwszej kolejności oznakowanie zwierząt, a następnie zakazującą ich przemieszczania do uboju **do czasu ustalenia statusu epizootycznego stada** jako wolnego od ww. zakażeń. Należy również podkreślić, że w opisywanym przypadku Powiatowy Lekarz Weterynarii w Wadowicach nie wydał decyzji nakazującej bezwzględne utrzymywanie byków do ukończenia 24. miesiąca życia.

Po przemieszczeniu bydła przez podmiot, wbrew postanowieniom ww. decyzji, zwierzęta oraz pozyskane z nich mięso zostały co prawda zbadane przez lekarza weterynarii w rzeźni w ramach badania przed- i poubojowego, ale badanie to nie jest tożsame z badaniem monitoringowym w kierunku ww. zakażeń, które należało wykonać, aby umożliwić przemieszczenie bydła zgodnie z prawem.

Należy zauważyć, że decyzje powiatowych lekarzy weterynarii w tego rodzaju sprawach wydawane są na podstawie ustawy Kodeks postępowania administracyjnego (1) co oznacza, że istnieje możliwość ich zaskarżenia w trybach przewidzianych w tej ustawie. Należy jednak wskazać, że postępowanie administracyjne oraz postępowanie karne stanowią dwa autonomiczne i niezależne od siebie reżimy proceduralne. Każde z nich prowadzone jest według odrębnych zasad i celów, a ustalenia lub rozstrzygnięcia dokonane w jednym z tych postępowań co do zasady nie determinują ani przebiegu, ani wyniku drugiego.

Jednocześnie z wyjaśnień organów Inspekcji Weterynaryjnej wynika, że w zidentyfikowanym przypadku Powiatowy Lekarz Weterynarii w Wadowicach ocenił jako zasadne zawiadomienie organów ścigania w związku z art. 165 § 1 pkt 1 Kodeksu karnego (2), ponieważ podmiot samowolnie przemieścił zwierzęta z zablokowanej siedziby stada – wbrew rozstrzygnięciom wynikającym z ww. decyzji, co mogło w efekcie spowodować niekontrolowane szerzenie się chorób zwierząt i spowodowanie niebezpieczeństwa dla mienia o wielkich rozmiarach.

Warto przy tym zaznaczyć, że zgodnie z art. 304 § 2 Kodeksu postępowania karnego (3) instytucje państwowe i samorządowe, które w związku ze swą działalnością dowiedziały się o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu, są zobowiązane niezwłocznie zawiadomić o tym prokuratora lub Policję. Z powyższego wynika, że organy administracji publicznej, jeżeli podejmą wiedzę o podejrzeniu popełnienia przestępstwa, mają prawny obowiązek złożenia zawiadomienia, natomiast to do Prokuratury należy przeprowadzenie czynności wyjaśniających i ocena zasadności wszczęcia postępowania po zweryfikowaniu okoliczności stanu faktycznego.

Z wyjaśnień Głównego Lekarza Weterynarii wynika, że Powiatowy Lekarz Weterynarii w Wadowicach, będąc do tego prawnie zobowiązany, posiada jednolitą praktykę w takich sytuacjach i składa tego typu zawiadomienia w każdej sprawie, gdy zachodzi podejrzenie wypełnienia znamion czynu zabronionego, co Główny Lekarz Weterynarii uznaje za zasadne uwzględniając konsekwencje związane

z potencjalnym zgorzeniem epidemiologicznym, jakim mogą skutkować tego typu zdarzenia.

W związku z opisaną w interpelacji sytuacją organy Inspekcji Weterynaryjnej podjęły również działania mające na celu wyjaśnienie kwestii dotyczącej bezstronności. Z przedstawionych wyjaśnień wynika, że czynności podejmowane przez pracowników Powiatowego Inspektoratu Weterynarii w Wadowicach są realizowane w sposób bezstronny, obiektywny i wolny od konfliktu interesów, z zachowaniem tych zasad w każdej prowadzonej sprawie. Pracownicy Inspekcji Weterynaryjnej działają w oparciu o przepisy prawa powszechnie obowiązującego oraz standardy służby cywilnej. Powiatowy Lekarz Weterynarii w Wadowicach wskazał również, że brak jest aktualnie przesłanek wskazujących na istnienie konfliktu prywatnego pomiędzy pracownikami Inspekcji Weterynaryjnej zaangażowanymi w sprawę i prowadzącymi postępowanie administracyjne, a kontrolowanymi podmiotami.

Warto przy tym zaznaczyć, że w polskim porządku prawnym istnieją mechanizmy, które można zastosować w przypadku podejrzenia naruszenia zasady bezstronności (obiektywizmu) w postępowaniu administracyjnym. Taki mechanizm przewiduje art. 24 i 25 ustawy Kodeks postępowania administracyjnego (1) określając podstawy wyłączenia od orzekania w konkretnym postępowaniu całego organu administracji publicznej, jak i samego pracownika takiego organu. Jeżeli strona postępowania administracyjnego ma podstawy, aby twierdzić, że zostały naruszone przepisy o wyłączeniu pracownika lub nawet całego organu, to może to być podstawą wznowienia postępowania administracyjnego w sprawie zakończonej decyzją ostateczną, zgodnie z art. 145 § 1 pkt 3 ww. ustawy. Wskazane w interpelacji ogólnikowe stwierdzenia nie stanowią jednak wystarczającej podstawy do wszczęcia takiego postępowania z urzędu.

Z kolei w kwestii nałożenia mandatu z wyjaśnień Powiatowego Lekarza Weterynarii w Wadowicach wynika, że został on w opisywanym w interpelacji przypadku nałożony na osobę, która była obecna przy czynnościach kontrolnych i zajmowała się sprawami związanymi z prowadzeniem dokumentacji, więc nie była to osoba postronna. Ponadto osoba ta została pouczona o możliwości odmowy i zgodziła się na przyjęcie mandatu. W przedmiotowej sprawie istotny jest przy tym fakt, że ustawa z dnia 4 listopada 2022 r. o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt (4) za posiadacza bydła uznaje podmiot, w rozumieniu art. 4 pkt 24 rozporządzenia

2016/429 (5) tj. m.in. osobę fizyczną, która odpowiada za zwierzęta w ograniczonym czasie. Oznacza to możliwość nakładania grzywnien w drodze mandatów karnych na osoby, które deklarują się jako odpowiedzialne za zwierzęta i ten mandat w takiej roli przyjmują. Warto przy tym zaznaczyć, że z reguły pracownicy Inspekcji Weterynaryjnej uprawnieni do nakładania grzywnien drogą mandatu karnego pouczają posiadaczy zwierząt o prawie do odmowy przyjęcia mandatu, a osoby, których dana sytuacja dotyczy mogą z takiego prawa skorzystać.

Podsumowując, w zidentyfikowanej jako opisana w interpelacji sprawie blokada stada przez organ Inspekcji Weterynaryjnej była bezpośrednim skutkiem działań podmiotu, który dokonał świadomego zakupu nieoznakowanych i niezarejestrowanych zwierząt oraz odmówił podania źródła ich pochodzenia. Takie postępowanie uniemożliwiło organowi Inspekcji Weterynaryjnej określenie statusu epizootycznego stada i spowodowało działania następcze w sprawie w postaci decyzji administracyjnych, do których podmiot nie w pełni się zastosował.

W sytuacji stwierdzenia obecności zwierząt nieoznakowanych, bez możliwości jednoznacznej ich identyfikacji oraz ustalenia ich pochodzenia, organy są zobowiązane do zastosowania środków zabezpieczających, w tym czasowych blokad przemieszczania. Brak identyfikacji zwierząt uniemożliwia ocenę ich statusu zdrowotnego i stwarza realne ryzyko rozprzestrzeniania się chorób zwierząt nie tylko w wymiarze jednostkowym i lokalnym, ale całego kraju co wiąże się z kolei z ryzykiem: utraty przez Polskę statusu wolności lub urzędowej wolności od danej choroby oraz wprowadzenia restrykcji handlowych. Stąd niezbędne jest dokonywanie przez podmioty zakupów zwierząt wyłącznie z legalnych źródeł, właściwie oznakowanych i zarejestrowanych, o możliwym do ustalenia statusie epidemiologicznym, a w przypadku wykrycia uchybień - przestrzeganie zaleceń i nakazów Inspekcji Weterynaryjnej.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Jacek Czerniak
Sekretarz Stanu
/podpisano elektronicznie/

Podstawa prawna:

- (1) Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2025 r. poz. 1691).
- (2) Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (Dz. U. z 2025 r. poz. 383, z późn. zm.).
- (3) Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2025 r. poz. 46 z późn. zm.).
- (4) Ustawa z dnia 4 listopada 2022 r. o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt (Dz. U. z 2023 r. poz. 1815).
- (5) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/429 z dnia 9 marca 2016 r. w sprawie przenośnych chorób zwierząt oraz zmieniające i uchylające niektóre akty w dziedzinie zdrowia zwierząt („Prawo o zdrowiu zwierząt”) (Dz. Urz. UE L 84 z 31.03.2016, str. 1, z późn. zm.).